

Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram;

SKOLFS 2022:334

Utkom från trycket
den 23 juni 2022

beslutade den 1 juni 2022.

Skolverket beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

I dessa allmänna råd ges rekommendationer om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram.

De allmänna råden avser tillämpningen av följande bestämmelser.

1 kap. 4 och 8–10 §§, 2 kap. 8, 8 b, 10 och 25 §§, 3 kap. 2, 3, 5, 7–11 och 12 §§, 4 kap. 3–8 §§, 28 kap. 16 § samt 29 kap. 10 och 12 §§ skollagen (2010:800),

9 kap. 6 och 7 §§ gymnasieförordningen (2010:2039),

avsnitten 2.2, 2.4, 2.7 och 2.8 i bilagan till förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet,

avsnitten 2.2, 2.4, 2.7 och 2.8 i bilagan till förordningen (SKOLFS 2010:250) om läroplan för specialskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet i vissa fall,

avsnitten 2.2, 2.4, 2.7 och 2.8 i bilagan till förordningen (SKOLFS 2010:251) om läroplan för sameskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet i vissa fall,

avsnitten 2.2, 2.4, 2.7 och 2.8 i bilagan till förordningen (SKOLFS 2010:255) om läroplan för grundsärskolan,

avsnitten 2.1, 2.5 och 2.6 i bilagan till förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan,

avsnitten 2.1, 2.3 och 2.4 i bilagan till förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen, samt

avsnitten 2.1, 2.5 och 2.6 i bilagan till förordningen (SKOLFS 2013:148) om läroplan för gymnasiesärskolan.

SKOLFS 2022:334 1 Huvudmannens ansvar för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd

Huvudmannen bör

1. ha rutiner för att regelbundet säkerställa att skolenheterna har tillräckliga resurser för att uppfylla de krav som ställs i lagar och andra föreskrifter i fråga om extra anpassningar och särskilt stöd, samt
2. ha rutiner för att kontinuerligt följa upp hur arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd fungerar på skolenheterna, för att kunna vidta nödvändiga åtgärder om det finns brister.

2 Rektorns ledning av arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd

Rektorn bör

1. se till att det finns tillräckliga resurser för att tillgodose elevernas behov av extra anpassningar och särskilt stöd samt vid behov omprioritera resurser på skolenheten,
2. se till att elevhälsans kompetens tas tillvara i det dagliga pedagogiska arbetet samt i utformandet av de olika lärmiljöerna inom verksamheten, samt
3. skapa rutiner för arbetet med särskilt stöd på skolenheten som utifrån bestämmelserna om detta i skollagen beskriver
 - hur information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd bör anmälas till rektorn,
 - ansvarsfördelningen inom personalgruppen,
 - samverkan mellan undervisande lärare, elevhälsan och eventuell extern utredningskompetens,
 - vad som behöver ingå i en utredning om särskilt stöd och hur utredningen bör dokumenteras,
 - hur arbetet med utarbetande, uppföljning och avslut av åtgärdsprogram bör gå till,
 - på vilket sätt eleven och vårdnadshavare involveras i arbetet, samt
 - hur överklagande av ett beslut om åtgärdsprogram hanteras.

3 Involvera elev och vårdnadshavare i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd

Lärare och övrig skolpersonal bör

1. i det enskilda fallet ta ställning till hur eleven och vårdnadshavare involveras i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Rektorn bör

2. sträva efter att få till stånd ett fungerande samarbete med elevens vårdnadshavare i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, samt
3. se till att eleven och vårdnadshavare informeras om att det enligt skollagen är rektorn som avgör om en utredning om elevens behov av särskilt stöd ska inledas samt beslutar om eleven ska ha ett åtgärdsprogram, även i de fall där eleven, vårdnadshavare och skolan inte är överens.

Lärare och övrig skolpersonal, däribland elevhälsans personal, bör

1. fortlöpande samarbeta för att skapa miljöer som främjar elevers lärande, utveckling och hälsa.

Lärare och övrig skolpersonal bör

2. regelbundet utvärdera det stöd som ges elever som, till följd av en funktionsnedsättning, har svårt att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, i syfte att så långt det är möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser, samt
3. regelbundet utvärdera hur undervisningen anpassas så att elever som lätt uppfyller de betygskriterier, eller de kriterier för bedömning av kunskaper, som minst ska uppfyllas kan nå längre i sin kunskapsutveckling.

Lärare bör

4. planera för en undervisning där tecken på behov av extra anpassningar och särskilt stöd tidigt uppmärksammas.

5 Utredda, följa upp och utvärdera behov av särskilt stöd

Den som utreder en elevs behov av särskilt stöd bör

1. kartlägga hur elevens skolsituation med hänsyn till omständigheter på individ-, grupp- och skolnivå påverkar elevens förutsättningar och förmågor,
2. utifrån vad kartläggningen visat, göra en pedagogisk bedömning av om eleven är i behov av särskilt stöd, och i så fall bedöma vilket behov av stöd eleven har, samt
3. vid den pedagogiska bedömningen särskilt beakta
 - om de svårigheter som kommer till uttryck i skolsituationen rör denna som helhet eller endast vissa delar,
 - om det finns bakomliggande förhållanden som kan vara orsaken till svårigheterna,
 - vilka åtgärder skolan överväger att sätta in eller fortsätta med och varför, samt
 - vilka resultat som förväntas av åtgärderna.

Den som ansvarar för att följa upp och utvärdera åtgärdsprogrammet bör

4. tillsammans med de som är involverade i arbetet kontinuerligt följa upp och utvärdera om åtgärderna utgör ett tillräckligt stöd för eleven, eller om andra eller kompletterande åtgärder behöver vidtas.

6 Åtgärdsprogrammets utformning

Rektorn bör

1. se till att en elev endast har ett åtgärdsprogram, oavsett om elevens behov finns i ett eller flera ämnen eller i olika lärmiljöer inom verksamheten,
2. se till att åtgärdsprogrammet innehåller konkreta och utvärderingsbara åtgärder,
3. se till att åtgärdsprogrammet endast innehåller den information om eleven som behövs för att adekvata stödåtgärder ska kunna vidtas,

- SKOLFS 2022:334** 4. säkerhetsställa att ett beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång inte omfattar fler ämnen eller längre tidsperiod än nödvändigt,
5. pröva alla möjligheter för att en elev ska kunna fullfölja ett fullständigt program i gymnasie- och gymnasiesärskolan på avsedd tid, innan det fattas ett eventuellt beslut om åtgärder som innebär förlängd skolgång eller reducerat program, samt
6. besluta om att avsluta åtgärdsprogrammet när det bedöms att eleven inte längre är i behov av särskilt stöd.

Genom dessa allmänna råd upphör Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40) om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram att gälla.

På Skolverkets vägnar

PETER FREDRIKSSON

Marie Wiberg Scott

Ansvarig utgivare: Eva Westberg
Redaktörer: Ingela Byström och Lena Nordqvist
Redaktionens adress: Skolverket, Box 4002, 171 04 Solna
Telefon: 08-527 332 00
Prenumeration och separatexemplar:
Norstedts Juridik kundservice, 106 47 Stockholm
Telefon, kundservice 08-657 95 00
E-post: order@forlagssystem.se
Internet: www.nj.se/offentliga/publikationer
Best.nr 83322-334
